

Poul Himmelstrup
Stettinstræde 9
2791 Dragør

27. januar 2010

Til formanden for Folketingets kulturudvalg, Karin Nødgaard
Christiansborg
1240 København K

Vedlagt fremsendes et forslag til en nyskabelse i bygningsfredningsloven, som jeg håber, at Folketingets kulturudvalg vil inddrage i behandlingen af L 93 Forslag til ændring lov om fredning og bevaring af bygninger og bymiljøer.

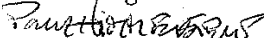
Ændringerne i lovforslaget vedrører desværre kun de ca. 9.000 fredede bygninger - ikke de bevaringsværdige bygninger og bymiljøerne. Forslaget i vedlagte brev til kulturudvalget om en kulturarvsfond vedrører de 300.000 bevaringsværdige bygninger og bymiljøerne. Forslaget belaster ikke statens udgifter og nedsætter ikke statens indkomstskattegrundlag, men kan gavne beskæftigelsen.

Det vedlagte korrekturksemplar af min bog, der er skrevet con amore, udgives af Foreningen til Gamle Bygningers Bevaring i løbet af februar måned. Bogen beskriver lovens kulturhistoriske, arkitektoniske og miljømæssige aspekter set med fortids- nutids- og fremtidsøjne og indeholder tre forslag, der kan støtte, stimulere og fremtidssikre bevaringen af Danmarks bygningskulturarv:

- Et register for de fredede og de bevaringsværdige bygninger og bymiljøer. Registeret for de fredede bygninger bliver udarbejdet i løbet af de kommende fem år, jf. de afsatte midler på finansloven til gennemgangen af de fredede bygninger. Et register for de bevaringsværdige bygninger og bymiljøer, der forudsættes udarbejdet af kommunerne, som har ansvaret for de bevaringsværdige bygninger.
- Et forslag om etablering af en kulturarvsfond for de bevaringsværdige bygninger. Fonden indebærer ikke udgifter på finansloven og indebærer kun få administrative opgaver for kommunerne og vil sætte spor i kommunernes kulturpolitik for kulturarvens bevaring. Støtte til husejere fra kulturarvsfonden vil indebære beskæftigelseeffekt.
- Et forslag om udpegning af kulturarvsbyer. Forslaget indebærer ikke udgifter på finansloven. En statslig udpegning af kulturarvsbyer vil vække glæde og stolthed lokalt og nationalt og rummer turismeaspekter for kulturarvsbyerne.

Motiveringen for og beskrivelsen af tre forslag fremgår af siderne 185-204.

Med venlig hilsen

Poul Himmelstrup

Poul Himmelstrup
Stettinstræde 9
2791 Dragør

27. januar 2010

Til Folketingets kulturudvalg
Christiansborg
1240 København K

Forslag om indførelse af en statsstyret udgiftsneutral bevaringsfolkefond
i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer

Folketingets kulturudvalg behandler i øjeblikket et forslag om ændring af ovennævnte lov. Men lovforslaget vedrører kun de ca. 9.000 fredede bygninger, ikke de ca. 300.00 bevaringsværdige bygninger, skønt der i bevaringskredse er et stort ønske om at gøre bevaring til en folkesag, fordi Danmarks fredede og bevaringsværdige bygninger og bymiljøer er alle danskeres fælles bygningskulturarv.

Undertegnede har con amore skrevet en bog - Fredning og bevaring - der omfatter alle bevaringsredskaberne og de intentioner, som lovgivningen hviler på. Bogen udgives af Foreningen til Gamle Bygningers Bevaring, der skabte forarbejdet til bygningsfredningsloven i 1918, og rummer tre forslag til en bedre styring af myndighedernes og husejernes forvaltning af bygningskulturarven. Der vedlægges et nedfotograferet korrekturksemplar af bogen med to bogsider på hvert korrekturark. Bogen fremtræder i A4 format og udgives i februar måned.

Det ene forslag er et kulturarvsregister for de fredede og bevaringsværdige bygninger, der blev præsenteret for repræsentanter for de landsdækkende bevaringsforeninger, Det Særlige Bygningssyn og Kulturarvsstyrelsen i 2008. Og det er glædeligt, at bogens beskrivelse af et kulturarvsregister for de fredede bygninger føres ud i livet i løbet af de næste fem år i en lidt justeret form.

Men befolkningen og turisterne kan stort set kun betragte og glæde sig over bygningernes ydre fremtræden og bymiljøernes helheder. Og desværre er det ikke kun de fredede bygningers ydre og indre kulturværdier, der forsvinder med affredning til følge. De bevaringsværdige bygningers ydre bærer - set med bevaringsøjne - i stigende grad præg af byggevaremarkedets uheldige produkter, husejernes valg af billige og forkerte løsninger og skiftende modeluner.

Denne udvikling kan vendes med en statsstyret udgiftsneutral bevaringsfolkefond. Fonden kan stimulere danskernes interesse og forståelse for bygningskulturarven og vil fremme husejernes og kommunernes ansvarsfølelse for de bevaringsværdige bygninger og bymiljøer.

På næste side gengives bogens skitse til lovhjemlet statsstyret kulturarvsfond - en bevaringsfolkefond - for de bevaringsværdige bygninger og bymiljøer. Fonden er udgiftsneutral for staten, da statens administration af fonden afholdes af fondens midler. På de følgende to sider begrundes og beskrives, hvordan kulturarvsfonden kan bygges opbygges og fungere.

Skitse til en statsstyret kulturarvsfond

Der foreslås indført en fond i bygningsfredningsloven i lighed med stormflods- og stormfaldslovens pulje og bidrag på 20 kr., der opkræves af forsikringsselskaberne til erstatningsskader. Fondens virke fastlægges i en vedtægt og dens bidrag opkræves af Skat. Fonden administreres af Kulturarvsstyrelsen og kommunerne.

Fondens grundlag	Ejerne af de 300.000 bevaringsværdige bygninger er pålagt bevaringsbyrder til glæde for alle, men får ikke offentlig støtte. Derfor foreslås oprettet en kulturarvsfond efter samme princip som i stormflods- og stormfaldsloven og et mindre bidrag, der opkræves af Skat og administreres af Kulturarvsstyrelsen og kommunerne. Kulturarvsfonden kan yde skattefri støtte til bevaringsværdige bygninger og bevaringsværdige bymiljøer. Støtte kan ydes efter ansøgning og godkendelse af arbejdet.
Formål, omfang og finansiering	Fonden udfylder kravet i Granadakonventionens artikel 6. Da bygningskulturarven er alles eje, bidrager alle ejerkategorier efter stormflods- og stormfaldslovprincippet til fonden. Bidragets størrelse fastsættes med hjemmel i vedtægten i forhold til puljestørrelse, tilskudssatser og bidragsydere og kan gradueres efter parcelhuse, etage- og fritidsboliger, erhvervs-ejendomme og offentligt ejede ejendomme.
Puljens fordeling	Da antallet af bygninger og miljøer omfattet af fondens formål ikke er ligeligt fordelt i kommunerne, fordeler styrelsen puljen opgjort efter antallet af bevaringsværdige bygninger og by- og landsbymiljøer omfattet af bygningsfredningsloven, og som er optaget i en kommuneplan eller en bevarende lokalplan. Kommunerne indberetter bygningstallene hvert år og tildeles et årligt rådighedsbeløb. En kommunes eventuelle uforbrugte midler overføres til næste år og indgår i styrelsens vurdering af rådighedsbeløbet det næstfølgende år.
Puljens tilskud	Fonden kan have differentierede støttesatser og kan yde særstøtte til særlige arbejder omfattet af fondens formål.
Fondens regler	Fondens vedtægt fastsættes med hjemmel i bygningsfredningslovens kapitel 4 og kulturministerbemyndigelse i kapitel 8. Vedtægten suppleres med ansøgningsskemaer og vejledninger til kommuner og ejere. Alle ejere af omfattet af bygningsfredningsloven kan søge om støtte fra kulturarvsfonden.
Styring af støtte og beretning om fondens virke	Kommunernes støtte afrapporteres hvert år til styrelsen for at kontrollere den ydede støtte og evt. justere rådighedsbeløbet. Bidrag, fordeling og satser kan reguleres jf. vedtægtens regler. Styrelsen offentliggør en beretning om fondens virke hvert år. Skitsen er uddybet i et notat til kulturministeren.

Fonden har hjemmel i Granadakonventionen, der er vedtaget af EF i 1985 og ratificeret af Danmark i 1987. Konventionen er beskrevet på side 199.

Begrundelse for og beskrivelse af en statsstyret kulturarvsfond for de bevaringsværdige bygninger

Bygningskulturarven er den eneste kulturarv, som alle danskere møder hver eneste dag i det offentlige rum i hele Danmark. I by og på land - slotte, herregårde, palæer, bøndergårde, store, små og ydmyge bygninger i byerne - fra Svaneke til Skagen og fra Dragør til Ringkøbing. I dagligdagen, i ferier og i alle Danmarks 98 kommuner.

De 300.000 bevaringsværdige bygninger og bymiljøerne er Danmarks største turistattraktion, både lokalt, regionalt og nationalt. Derfor bør alle danskere være interesserede i, bidrage til og være ansvarlige for bevaringen af landets unikke bygningskulturarv. For bortset fra enkelte små lokale byfonde er der i dag ikke offentlig støtte til de bevaringsværdige bygninger.

Forslaget om en kulturarvsfond hviler på, at alle ejendomme via samme princip som i stormflods- og stormfaldsloven bidrager til kulturarvsfonden med et beskedent beløb til fonden.

Kulturarvsfonden udfylder kravet i Granadakonventionens § 6 om at sikre landets bygningskulturarv offentlig finansiel støtte, hvilket er beskrevet på bogens side 199. Danmark har ratificeret konventionen og er dermed forpligtet sig til at føre konventionens bestemmelser ud i livet. Fonden indebærer, at alle ejere af bevaringsværdige bygninger omfattet af en byplanvedtægt, en bevarende lokalplan eller en kommuneplan kan søge om støtte fra kulturarvsfonden.

Fondens vedtægt kan fastsættes med hjemmel i bygningsfredningslovens kapitel 4 og udarbejdes og administreres af Kulturarvsstyrelsen; ministerbemyndigelsen kan fastsættes i kapitel 8. Vedtægtens indhold, herunder bidragsstørrelser, kan eventuelt udformes i samråd med Folketingets kulturudvalg.

Fondens vedtægt bør indeholde en bestemmelse om, at lokale bevaringsforeninger, jf. lovens § 1, stk. 4 inddrages i bevaringsarbejdet, fx ved at deltage i kommunens bedømmelse af ansøgninger og/eller give lokale bevaringsforeninger adgang til at kommentere kommunens årlige indberetning til Kulturarvsstyrelsen om uddelte fondsmidler, såfremt der er grundlag herfor.

Princippet i stormflods- og stormfaldsloven hviler på, at husejere, som rammes af oversvømmelse, og skovejere, hvis træer væltes af storm, kan få økonomisk kompensation fra Stormrådet, der administrerer de beløb - 10 kr. for oversvømmelsesrisici og 10 kr. for stormfald - som opkræves af forsikringsselskaberne og overføres til Stormrådet. Stormbidraget på 20 kr. indbringer i dag årligt ca. 83 mio. kr plus 5,5 mio. kr i renter til Stormrådet.

Kulturarvsfondens årlige beløb, der ligeledes bør være beskedent, kan gøres afhængig af en ejendoms størrelse og anvendelse, fx parcelhuse, etage- og fritidsboliger, erhvervsjendomme og offentligt ejede ejendomme. Beløbet fastsættes med hjemmel i vedtægten og opkræves via ejendomsskattebilletten, men vil med graduerede bidrag kunne blive større end Stormrådets midler.

Stormrådets økonomi hviler på bidragenes 20 kr. I 2007 gik 4,244 mio. kr. til løn og 2.943 mio. kr. til administration. I beløbene indgår forvaltning af loven, herunder sagsbehandling, besigtigelse og individuel fordeling af midler til ejere, der er ramt af oversvømmelse eller stormfald.

Kulturarvsstyrelsens udgifter til administration afholdes af fondspuljen, men vil være langt mindre, da opgaven alene vil bestå i at fordele fondens midler til kommunerne, kontrollere kommunernes årlige indberetninger om uddeling og offentliggøre en årlig beretning. Kulturarvsfonden påfører ikke staten udgifter, da Kulturarvsstyrelsens udgifter til administration afholdes af fonden.

Bidragene opkræves via ejendomsskattebilletten og overføres af Skat til Kulturarvsstyrelsen.

Fondens vedtægt skal have regler om, hvilke ydre bygningsdele og bygningsarbejder på en bevaringsværdig bygning, der kan ydes tilskud til. Reglerne fastsættes af Kulturarvsstyrelsen.

Kommunerne har ansvaret for de bevaringsværdige bygninger, og da bidragene ikke opkræves af kommunerne, indskrænker kommunernes arbejde sig til indberetning af antallet af bevaringsværdige bygninger, behandling af ansøgninger, uddeling af fondsmidler og afrapportering til Kulturarvsstyrelsen. Denne administration bør være en del af en kommunes kulturpolitik. Men det kan overvejes, om en kommune bør gives mulighed for at blive fritaget for at være omfattet af fonden.

Reglerne om kommunernes indberetning om antallet af bevaringsværdige bygninger, puljetildeling, støttevilkår og afrapportering mv. fastsættes i vedtægten.

Kulturarvsstyrelsen udarbejder en vejledning til kommuner og en vejledning til ejere af bevaringsværdige bygninger med regler og vilkår for fondsstøtte samt et ansøgningsskema.

Kommunerne lægger vejledningen til ejere med regler og vilkår for fondsstøtte og ansøgningsskema samt kommunernes årsberetning til Kulturarvsstyrelsen om den fordelte støtte ud på kommunernes hjemmesider. Kulturarvsstyrelsen kan udarbejde en informationsfolder om kulturarvsfonden.

Kulturarvsfonden vil give en samfundsmæssig gunstig håndværksmæssig beskæftigelseeffekt og indebære en bedre bevaringseffekt og udelukker sort arbejde, da støtte skal baseres på momsregistrerede firmaer, fakturaer og kommunal kontrol af det udførte arbejde før udbetaling.

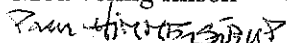
Eventuelt overskud af uanvendte midler kan, jf. regler som kan fastsættes i vedtægten, anvendes af Kulturarvsstyrelsen til særlige bevaringsformål og/eller særlige bevaringsopgaver omfattet af loven, eventuelt efter godkendelse af Folketingets kulturudvalg.

Kulturarvsstyrelsen udarbejder efter hvert kalenderår en beretning om fondens støtte til de enkelte kommuner og kommunernes anvendelse af den udbetalte støtte til de bevaringsværdige bygninger og bymiljøer. Beretningen offentliggøres på Kulturarvsstyrelsens hjemmeside.

Første fondsbidrag kan ydes i 2011, og første fondsstøtte til bygningsbevaring kan ydes i 2012.

Fondens overordnede principper fremgår af bogens skitse til kulturarvsfonden vist på side 2.

Med venlig hilsen

Poul Himmelstrup